

אספרים אל דזיר

מספרים על דביר

חברים משיבת ההסדר בנתיבות
מספרים על דביר עמנואלוף הי"ד

בשער: רמת הגולן, דרומית ל"מפל האירוסים".

נעם אייכלר

דביר עמנואלוף הי"ד
נולד ב-ו' באב תשמ"ו בהר הצופים.
כחינד ומדריך בתנועת בני-עקיבא
בגבעת זאב, אהב את התורה
והעבודה. למד בישיבה התיכונית
"אור תורה"-רמות, ובישיבת
ההסדר "אהבת ישראל" בנתיבות.
שירת בפלחה"ן גולני.

נפל בקרב בעזה ביום ראשון, ח' בטבת תשס"ט.
ת.ג.צ.ב.ה.

בחוברת זאת אנו מנסים במילים, סיפורים ושירים לתאר את נקודת
המפגש שלנו עם דביר.
נקודות מפגש קטנות שמצטרפות לכדי דמות שלמה.
הקטעים עברו עריכה בסיסית בלבד בכדי לשמר את הנופך האישי
בכתיבת הדברים, וסודרו על פי רצף חייו של דביר.

דביר

(נכתב לקראת יום השלושים לפטירתו של דביר)

כבר חלפו שלושים ימים
שלושים יום ללא דביר שלנו.

דביר מסמל בעיני את כל מה שיפה באדם.
לא רק יופי חיצוני
שהקרין כל הזמן ממך
אלא גם ובעיקר יופי פנימי.

עדינות
חיוך
מתיקות!
יראת ה'
וכמה אהבה!

המומים וכואבים
לא מעכלים
ואף לא רוצים לעכל.
מתפללים שכל זה היה רק בחלום!

צר לי עליך אחי, רעי ותלמידי
דביר
נעמת לי מאוד.

קשת יהונתן לא נסוג אחור
ואתה כדוד יפה העיניים
וכיונתן ונושא כליו
הסתערת אל תוככי מערכות פלשתים
ושם ה'
א-להי מערכות ישראל
בפיד ובלבבך
וניצחת!

ניצחת
כי עם ישראל ניצח בזכותך.
עם ישראל
ואפילו אויבינו
למדו ממך
מה היא הקרבה
ומה היא מסירות נפש
ומה הוא ניצחון.

שם שמים שנשאת בפיד
ואהבה אין סופית למשפחתך, חבריך ועמך.

זה הניצחון הגדול שלך.

בחוברת זאת אנו מנסים לטוות במעט חוטים לדמותך,
ולו במקצת,
גם אם כל כך מוקדם עדיין...

הרב דוד אסולין

יום שישי אחד עם דביר

יום שישי אחד בהיר באמצע החורף, יצאנו דביר ואני על אופניים לראות את הכלניות בשוקדה. מי שלא ראה את שדות הכלניות בנגב המערבי באמצע פברואר לא ראה מראה מרהיב מימיו...

כשעינינו שבעו מהמרבדים האדומים פנינו לחזור, ודביר הציע שנחזור דרך השדות. הסכמתי. מרבדים ירוקים. נסענו על שבילי העפר שבין השדות, השבילים של הטרקטורים. חזרנו לקראת שבת מלאים בבז' ושמחת חיים.

אחד הימים היפים בחיי. עם דביר.

נעם איילר

התחלה טובה

בתחילת שיעור א' למדתי בישיבת ההסדר במעלות. לא מצאתי את עצמי שם והגעתי לבדוק את הישיבה בנתיבות. הגעתי לסדר בוקר, ולא בדיוק היה לי עם מי ללמוד. אמרו לי שיש אחד משיעור א' שקוראים לו דביר ושאלמד איתו. אני די התפדחתי ללמוד עם מישהו שאני לא מכיר, אבל בכל זאת התיישבתי לידו והתחלנו ללמוד סוגיה במסכת ברכות. אני לא זוכר מה למדנו אבל אני זוכר שהיה לי ממש כיף בלימוד איתו. הוא נתן לי הרגשה של חבר למרות שבכלל לא הכרתי אותו. דיברנו על נתיבות ועל עשייה ועל הישיבה, ואני זוכר שניגשתי אחרי זה לאחי שכבר למד בישיבה, ואמרתי לו שיש פה אנשים ממש שפוצצים, ואם כל הישיבה היא כמו דביר אני ממש אשמח ללמוד בה.

יציג 22

החברותא שלי עם דביר

בשיעור אי זכיתי להיות חברותא של דביר. באחד הימים הגעתי בבוקר ללמוד עם דביר ובאותו זמן הייתי עם עדשות מגע. באותו בוקר קמתי עם דלקת בעיניים, לא משהו רציני, וחשבתי שאין צורך להפסיק את הלימוד בגלל זה. הגעתי לחברותא שלי עם דביר, ותוך כדי שאנחנו לומדים, דביר שם לב שקשה לי לקרוא בגלל השילוב של הדלקת עיניים והעדשות. דביר שאל אותי מה יש לי, ועניתי לו שיש לי דלקת עיניים, לא משהו רציני. אבל את דביר זה לא עניין. הוא לא היה מוכן ללמוד איתי עד שלא הלכתי לרופא עיניים.

אליאור חדד

מורכבות

באחת מהשבתות החופשיות מהשיבה, דביר ואני חזרנו יחד לירושלים. כשחוזרים הביתה (בדרך כלל אחרי שלושה שבועות), מקצרים בדרכים כמה שיותר כי רוצים מאוד כבר להגיע הביתה, להספיק לעשות כמה שיותר מהתכנונים של סוף השבוע.

כשהגענו סוף סוף לכניסה לעיר, התחלתי לקצר דרך הכביש כרגיל. פתאום אני קולט את דביר מתחיל לעשות סיבוב וללכת לכיוון מעברי החצייה. התחלתי לצחוק עליו: "לך יא חנון! בוא נקצר דרך הכביש!" דביר אמר לי: "עזוב אחי, אלה החוקים וגם אם זה קשה ושטותי - עדיין יש לשמור עליהם, זה סך הכל סיבוב של כמה דקות". אני עמדתי פעור פה למשך כמה שניות וחשבתי לעצמי: "איזה מוזר!" הצד הזה של דביר היה חדש לי. אז הוכח לי כי אפשר להיות 'גברי' ועם זה להיות רציני וממלכתי.

דביר הראה כי הוא כעדינו העצני - מצליח לשלב קשיחות עם עדינות, לא רק בקרבות אלא בכל התנהלות החיים.

אייל 3 דון

חוסן

לאחר שאביו נפטר ניגשתי אליו, מגשש כיצד אפשר לנחם. משהתחלתי לומר לו שזה בסדר אם יהיה כעס וקושי בליבו על הדבר, ישר דחה את דברי, ואמר לי שאין בו שום כעס או טרוניה. שהוא בסדר. אפילו אז חיוכו נשמר, אם כי הובע באופן אחר. אז הבנתי לראשונה דבר שרק שיערתי עד לאותו האירוע: דביר פשוט בליגה אחרת. הוא באמת עשוי מחומר מיוחד, חסון באופן מופלא.

חגי ניגן

תורת היחסות של דביר

לפני כשנתיים וחצי, כשהיינו בשיעור ב', בתחילתו של חודש אייר התקשר אלי אבי והודיע לי כי אמי חלתה בסרטן. היה זה כשלושה חודשים לאחר פטירת אביו של דביר. עם שמיעת הבשורה המרה קראתי לדביר וניהלנו שיחה ארוכה בדשא של הקרוואנים של הישיבה. תחילה הוא הסביר לי דברים טכניים: מהו הסרטן, מהם סוגיו, השלכותיו, השפעותיו וסיכוייו. אבל דביר העלה גם נקודות הרבה יותר מהותיות: הוא בעיקר דיבר על כך שהמחלה והמוות של אביו הכניסו אותו לפרופורציות בחיים ושהוא מבין שיותר מדי פעמים אנחנו מייחסים לדברים שוליים חשיבות יתירה. תוך כדי שדיברנו נערך משחק גמר היפיינל פור' בין מכבי תל אביב לעסק"א מוסקבה. בעוד אנו מדברים עבר בחור וצעק: "איזה אסון, איזה נורא, מכבי הפסידה...". ישבתי שם עם דביר, הסתכלנו עליו ופשוט צחקנו. קיבלתי הדגמה חיה לדבריו של דביר.

בשבעה סיפרה לי דליה שמעולם לא ראתה את דביר כועס. מעולם. כך גם סיפר אביחי פרץ, מחבריו הקרובים ביותר של דביר. גם אני הקטן, כמוהם, לא זוכר שראיתי את דביר כועס. נראה לי שהסיבה לכך הייתה שתמיד היו לו פרופורציות. אם נסתכל במבט לאחור על רוב הכעסים שלנו, נשים לב שבדרך כלל הכעס היה על דברים שוליים וחסרי חשיבות. לא נצליח להבין כיצד ייחסנו חשיבות גדולה כל כך לאותו הדבר עד כדי כעס. לא כך הוא בעל הפרופורציות. מי שמפנים באמת מהו דבר חשוב ומהו דבר שולי יכעס לעתים נדירות ביותר, וגם אז, יהיה הכעס הזה כעס מוצדק ומוכרח, כעס נכון, "ריתחא דאורייתא".

תודה לך דביר שלימדת אותי שיעור חשוב בפרופורציות, בסטטיסטיקה והסתברות של החיים. הלוואי שאזכה גם להפנים שיעור זה.

אריאל סינרליין

מצות נגיעה

במשך השנתיים וחצי מאז חלתה אמי ועד שנפטרה בליל ראש השנה האחרון, דביר היה אחד האנשים היחידים שהייתי מסוגל לדבר איתו על כך. בעיקר בתחילת המחלה. עם הזמן, לאחר שהתגייסנו ודרכינו נפרדו, מיעטתי לדבר על המחלה ולחשוב עליה. העדפתי לחיות במעין הכחשה. כשהייתי מדבר עם דביר מדי פעם והוא היה שואל לשלומה של אמי הייתי מעביר מיד נושא. בליל תשעה באב האחרון, כשהמציאות טפחה על פני ולא יכולתי עוד להכחיש, שכבתי בלילה על מיטתי ולא הצלחתי להירדם מרוב מחשבות. בשעה שתים עשרה וחצי בלילה הרגשתי שאני חייב להתקשר למישהו ולדבר איתו. הרמתי את הפלאפון והתקשרתי לדביר. הוא לא ענה אז התקשרתי עוד פעם, אך שוב הוא לא ענה. יום אחר כך הוא התקשר וסיפר לי שבלילה הקודם הוא היה בפעילות. דיברתי איתו על המצב ועל התחושות שלי. בערב ראש השנה האחרון כבר הבנתי שאמי נמצאת בימיה האחרונים. זה היה אחד הימים הקשים בחיי. כמה שעות לפני כניסת החג התקשרתי לדביר וסיפרתי לו בבכי על המצב. כשאני חושב על זה היום אינני יודע למה ציפיתי ממנו, שהרי מה כבר אפשר להגיד. מכל מקום, את תשובתו של דביר אני זוכר היטב: הוא סיפר על התקופה הדומה שהייתה לו ולמשפחתו עם אביו בבית החולים, כאשר ידוע כבר שהרע מכל עומד לקרות, ואמר שזהו הזמן למשש, לגעת, להרגיש ולחבק. אחר כך הדבר כבר לא יהיה אפשרי. כמה שעות לאחר שדיברתי איתו, אמא נפטרה בבית החולים. אך באותו בוקר, אני, שמעולם לא הייתי איש של חיבוקים ונגיעות, אכן זכיתי לקיים את דבריו של דביר.

עוד שיעור קטן שלמדתי מדביר.

אריאל פינצליין

הכרת הטוב

הפלא הגדול ביותר במידותיו של דביר, כך לפחות מנקודת המבט שלי, הוא היחס בין הכרת הטוב שלו לחסד הקרוב-להיות-מוגזם שתמיד גמל עם הבריות.

אתחיל בסיפור. לאחר שאביו נפטר, באזור פורים תשס"ו, נעדר דביר מהשיבה לזמן רב. כאשר חזר ניגש אלי עם חיוכו הידוע, שהייתה מעורבת בו הפעם מעט מן המבוכה, נתן לי מכתב תודה שאליו הודבק שוקולד "מקופלת", ואמר בהתנצלות: "זה כל מה שיש לי לתת לך...". במכתב, אם אינני טועה, הוא הודה לי על כל העזרה שנתתי לו בזמן הקשה שעבר.

שיהיה ברור. לא עשיתי כמעט כלום. אני לא אומר זאת בהצטנעות. באמת לא עזרתי לו באופן הראוי להערכה. למעשה, מעבר לשתי נסיעות שנסעתי לבקר את אביו ואותו בבית החולים, טיפה טלפונים ומכתב אחד, לא סייעתי לו במאומה. התחושה שליוותה אותי תמיד הייתה שאני לא עזרתי לו מספיק, שהייתי צריך לעזור הרבה יותר, שאני לא בסדר. אבל על הממש-כלום הזה היה דביר אסיר תודה.

לכאורה טבעי שכך יהיה הדבר משני הצדדים. הוי אומר, שגם על המעשים הטובים שלו, האדם יעפה כי יעריכו אותו ויכירו לו טובה. אלא שבמקרה של דביר ההפך הוא הנכון. למרות אינספור טובות שעשה, בין אם זה טרמפ, הסבר איך לעשות דבר מה או כיצד להגיע למעיין פלוני, לאחר אמירת התודה המנומסת מצד המקבל ממנו, תמיד היה משיב לו "על מה?" או משהו מעין זה.

המידה הזו הייתה כל-כך חזקה אצלו, שלפעמים היה נדמה לי שהוא בכלל בליגה אחרת. שדברים שאני אצטרך לעבוד עליהם כל החיים, אצלו הם פשוט מקובעים במערכת, זורמים בעורקים, טבועים בנשמה. נשמה מנשמות הצדיקים.

יחי ניין

אמירת תודה

בזמן האחרון, מאז הסתלקותו של דביר מאיתנו, שיתפנו אחד את השני בסיפורים וחוויות שהיו לנו איתו. כשחגי נוימן סיפר שדביר הביא לו מכתב לאחר שאביו נפטר - מכתב תודה על התמיכה וכו' - נזכרתי פתאום שגם אני קיבלתי מכתב כזה מדביר. תקופה מסוימת לאחר פטירתו של אביו הוא הגיע לישיבה. כמוכן שחיפשתי את המילים שנכון וצריך להגיד ולא כל כך מצאתי. באחד הימים הגעתי למקומי בבית המדרש ומצאתי על השולחן מכתב על חצי דף, כשבפינה מודבק תיון (שקיק תה) בטעם 'ציאי מסאלה'. במכתב כתב דביר שהוא מצטער אבל זה מה שהיה לו להביא לי באותו רגע, והוא מודה על התמיכה בתקופה שעברה עליו. כשקראתי את המכתב עוד הייתי שקוע בלחשוב איך לתמוך בו ומה אפשר לעשות, כי הרגשתי שבאמת לא תמכתי בו כמו שצריך, ולא הבנתי על מה הוא מודה לי. על כמה שיחות טלפון וביקור בביתו?! לא הייתי קורא לזה תמיכה... אבל דביר - כן. הוא אמר תודה על כל דבר קטן שמישהו עשה למענו ונתן לכל אחד את התחושה שהוא עשה מספיק.

אני מצטער דביר, שלא ידעתי גם אני לומר תודה על כל דבר קטן שעשית בשבילי. ועשית הרבה דברים, גדולים...

שחי אל

זה בסדר

בצבא, היינו אנחנו בגדוד 12 של גולני ודביר היה בפלחה"ן. אני זוכר איך היינו יושבים ומתבטלים או סתם עומדים ולא עושים כלום. ומנגד היינו רואים את דביר רץ ומפפפפ, ותמיד עם חיוך מרוח על הפרצוף. כל פעם שהייתי שואל אותו: "דביר, איך הולך? לא 'פותחים' אתכם"? הוא היה אומר לי: "לא נורא, זה בסדר".

יציג 22

לא להתלונן

פעם אחת, כשדביר הגיע לביקור בישיבה, שאלתי אותו אם קשה לו באימונים. הוא דחה אותי באמירה: "הא, לא". ניסיתי להוציא ממנו איזו אמירה שקשה לו. אבל ללא הצלחה.

אחרי 2-3 דקות, אמרתי לו שניסיתי להוציא ממנו איזו תלונה אבל לא הצלחתי. בתגובה הוא אמר: "תשמע, האמת לא קל, אבל אסור להתלונן".

3 חי פידגן

”חולה עליו”

כשלושה חודשים אחרי שהתגייסנו, כשהייתי בקורס חובשים, פגשתי בחור מהצוות של דביר שיצא לקורס אחרי שסיים טירונות. אמרתי לו שאני מכיר את דביר. כששמע זאת נפקחו עיני לרווחה והוא חייך חיוך גדול, ובהתלהבות גדולה סיפר לי שהוא ”חולה עליו” ושכגיבוש לסיירות של גולני הוא דרג את דביר הכי גבוה בסוציומטרי שלו...

נצח איילון

הממתק

פעם אחת במהלך הצבא יצא לנו להיפגש בבסיס אימונים בדרום. הפלוגה שלי והפלוגה של דביר שהו באותו מתחם. באותה תקופה הוסר בפלוגה שלנו האיסור החמור לאכול ממתקים בגלוי ובאור יום, בעוד שבפלוגה של דביר האיסור נשאר תקף. יום אחד דביר בא אלי ושאל אותי אם יש לי איזה ממתק לאכול. עניתי לו שיש לי איזה משהו. הלכנו לאוהל שלי, כשאני מתהלך בניחותא ודביר מסתכל לכל הצדדים בחשדנות. התיישבנו באוהל, דיברנו, והוצאתי כמה תמרים וחבילת וופלים עבשה. בעוד אנו מדברים ואני בולע את הוופל בעודו שלם כמעט ללא לעיסה, אני קולט את דביר אוכל את הוופל בריכוז גדול, בנגיסות קטנות ובהנאה גדולה. באותו רגע שני רגשות עלו בי בערבוביה, צחוק גדול ורחמים גדולים...

אורז דניאל

וַיֵּשׁ מִתְּלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַכָּרְד

באמצע האימון המתקדם שלנו, שנערך בחורף, נפגשנו עם דביר בביסל"ח. הוא היה בשלב של טירונות היחידה. נפגשנו והחלפנו סיפורים. הוא סיפר לי על החוקים הנוקשים: שאסור להם לאכול ממתקים, שלמרות הקור הם שומרים רק עם גופיה ושלא מאפשרים להם ללבוש פליזים ביום-יום. לשנינו היה קצת זמן חופשי והזמנתי אותו לאוהלים של המחלקה שלנו שהיו ריקים. כשנכנסנו אל אחד מהם הוקל לו מן הקור המדברי העז ששרר שם, בערבות ירוחם. קשה לי לתאר את המפגש הזה, שהסתכם בזה שהוא התכרבל בשק השינה שהיה שם ושלעסנו חטיף, כשאני עומד שם משתומם.

עם כל זה שהוא היה מכורבל ואני עמדתי בחוץ, לבוש בבגדי חורף נאותים, הייתה לי הפגישה הזאת לזיכרון, על חבר שיודע להקשיב, עם לב רחב, אוהב את הבריות והבריות אוהבות אותו.

ניר גמול

יום כיף בשטח מאה

בקיץ התשס"ז, בזמן שירותי בצה"ל, קיבלתי אישור מהצבא לצאת למחנה קיץ עם חניכים שלי מארגון "משפחה אחת" (ארגון התומך בילדים ממשפחות נפגעי טרור). אחד מימי המחנה היה יום כיף ב"שטח מאה" עם גדס"ר גולני. ידעתי שדביר יהיה שם ודיברתי איתו מראש. ממש שמחתי שניפגש אחרי המון זמן שלא נפגשנו. הגעתי לשטח, ראיתי את דביר וישר התחבקנו. כל מי שראה אותי "פתח עיניים" על כך שכל החברים שלי טוחנים בצבא ואני יוצא לימי כיף, אבל דביר דווקא אמר לי שזו עבודה חשובה ושהוא מבסוט עלי. הוא דיבר עם חניכים שלי, סיפר להם על היחידה ואז חנך אותם בירי. בסוף שאלתי אותו: "דביר, לא 'פותרים' אתכם פה"? אז הוא הצביע על הר מאחורי המטווחים וסיפר לי כמה סיפורי התעללות, והכל עם חיוך גדול ורחב. אני זוכר שבנסיעה הביתה לא הצלחתי להבין איך הוא מבסוט למרות כל הטרטורים האלה.

יציג 22

האתגר של דביר

בתקופת פורים התשס"ח דביר היה בקדנציה השניה שלו כימודדך, מפקד בקורס מכי"ם, תקופה שהקשתה עליו ממש. לא היה זמן טוב מפורים על מנת להשתחרר קלות מהתקופה הקשה בצבא, ודביר החליט להשתכר בפעם הראשונה. לכך לא לקח זמן רב. אני השתדלתי לא להתקרב לשיכורים, שמתנתקים מהעולם, ולכן ישבתי בצד. פתאום דביר הגיע לשבת לידי. הוא כלל לא היה מנותק מהעולם אלא נפתח לגמרי וניתן לי בראש. דביר היה מהבודדים שנשארו בצבא כשכל שאר הישיעורי שלנו כבר חזר לישיבה. במשך כמה שעות הוא נכנס ב" על כך שאנחנו לא שומרים על קשר ולא דורשים בשלומו, ותיאר ארוכות את הקשיים המרובים שהוא עומד בפניהם כשהוא נמצא לבד בחברה לא דתית. באותו ערב ראיתי עד כמה קשה היה לו לשמור על כל מה שקיבל בבית ובשיבה, כשהוא יחיד בחברה אחרת. כמו שנוכחתי לראות באותו ערב, לא הקשיים החברתיים היוו אתגר לדביר, שהצליח להתחבר לכולם, אלא הרצון העצום של דביר לשמור על קשר עם הישיבה וכן לחבר את הפעילות בצבא לישיבה ולתורה. ואכן, הם שהניעו אותו והם אלו שהעלו אותו לרמה אליה העפיל.

213 אף 370

מה שחשוב לדביר

ברגילה הראשונה שהייתה לדביר אחרי שהשיעור השתחרר, באזור אמצע שנה שעברה (תשס"ח), דביר הגיע לשיבה וקרבן מאושר. זה היה אחרי שהוא סיים את המסלול של הסיירת ונשלח לקורס מכ"ם סיירות. השמחה והסיפוק ניכרו מפניו ודיבורו אף יותר מהרגיל. ישבנו ודיברנו קצת, והוא החל לתאר לי בהתלהבות איך הוא מרגיש את ההשגחה, איך תמיד יצא לו להסתדר בקשיים. למשל, הוא היה בצד בשיעור קרב מגע כך שלא הרביצו לו יותר מדי (כולם היו תלויים על המתח, עם הרגליים בתשעים מעלות לגוף. מי שהוריד רגליים חטף מכות. בגלל שדביר היה בצד לא ראו כל פעם שהוא הוריד, שהרי כמה זמן אפשר להישאר עם רגליים למעלה...). גם כשהוא סיפר לי בהתלהבות איך כשיש לו זמן הוא לומד מהספר "נשמת המשנה", השלווה הקבועה שהייתה נסוכה על פניו הייתה גדולה הרבה יותר. התלבטתי מאוד אם לומר לו שזה עלול להתהפך, לומר לו שההשגחה יכולה להפוך פניה, שזה לא תמיד עובד ככה. בסוף החלטתי שלא, לא רציתי להפחית ממאור פניו.

לאחר מכן הוא נסע לביסל"ח ונשאר שם שנה תמימה למורת רוחו. במהלך תקופה זו הוא התקשר אלי פעם אחת ובתסכול עמוק תיאר לי עד כמה אין לו כח לשום דבר. איך הוא בקושי קם בבוקר, איך נמאס לו, איך עשו לו תרגיל והשאירו אותו מחזור נוסף. דרך קו הטלפון חשתי את תסכולו. ניסיתי לנחמו, אך תשובות לא היו בידי. אני חושש שהוא מעט התאכזב, כאילו ציפה שאגיד לו דבר מה שינחם יותר, ואכזבתי.

בסוף הוא הסתדר, התחיל לחיות יותר טוב, לראות את הדברים באור שונה מעט. התעקש ליהנות גם בתקופה המעיקה בה היה שרוי.

את התקופה הזו הוא תיאר לי כְּפִיִּית, אבל תמיד דיבר בתסכול על זה שהוא לא עושה כלום. בסופו של דבר הבנתי שזה מה שהכי העציב אותו. לא חוסר הצדק, לא השקר שמכרו לו ולא הריחוק מהחברים שלו ליחידה. ודאי שלכל אלו היה משקל, אך הדבר שהטריד אותו ביותר

הייתה העובדה שהוא רוצה לעשות דברים משמעותיים, לא להפוך לביטטה, ליסמרטוט. הכי תיסכל אותו שהוא לא יכול היה להמשיך לעסוק במה שהוא כל כך האמין ואהב.

חגי ניגן

לא כמו כולם

קצת לפני שהגעתי לקורס מכי"ם, פגשתי את דביר במסיבת הפורים בישיבה. לפני שהיה מחוץ מאוזן לאוזן תוך כדי התבסמות קלה, הספיק לומר לי שלצערו הוא נשאר עוד מחזור להדרכה בקורס מכי"ם בביסל"ח. אני כמובן שמחתי לגלות שאזכה לבלות איתו עוד זמן משותף, שנה וחצי לאחר גיוסו לצבא, ואחרי הרבה זמן שלא שהיתי במחיצתו.

לאחר כשבועיים נפגשנו שוב, הפעם זה כבר היה בבסיס. בעוד אני מבולבל מהבלגן של היום הראשון שלי בקורס, דביר התיישב לידי בארוחת הצהרים והרגיע אותי עם החיך שלו ועם עוד כמה עצות חשובות. אני נתתי לו כמה מילות עידוד על כך שנשאר לעוד מחזור, והוא כמובן, בדיבור משולב בצחוק אמר: "נעבור את זה בכיף..." - כמו תמיד.

בארוחות בחדר האוכל כשראיתי אותו רציתי לשבת לידו, אבל הרגשתי לא בנוח כי הוא ישב בשולחן עם כל המפקדים של הקורס, עד שסימן לי עם היד לשבת לידו. אחרי שבאתי צחק ואמר: "שב, שב, אל תהיה מצחיק". לא היה אכפת לו מה יגידו שאר המפקדים, העיקר שארגיש בנוח. פשוט נהניתי לדבר איתו. הוא ממש הרגיע אותי ונתן לי לראות את הדברים המעצבנים בקורס מזווית קצת יותר אופטימית ושמחה.

באחד מהימים בקורס עברתי לידו כשהתאמן עם חייליו, ואני זוכר את כולם עומדים מולו, והוא זורק איזו בדיחה וכולם צוחקים. זה לא דבר שרואים הרבה במקום הזה - מפקד שהחיילים כל כך נהנים איתו. גם המפקדים האחרים שמו לב בעצמם להבדל. המפקד שלי בקורס, שבקושי הכיר את דביר, ראה שאני מכיר אותו ואמר לי: "הוא בחור ממש חמוד, אדם טוב כזה, רואים שהוא מפקד טוב". דבר דומה שמעתי גם מחייל שלו בקורס, שאיתו דיברתי בבית הכנסת בבסיס: "הוא לא כמו כולם, הוא אחלה גבר, צדיק כזה". היה אפשר לראות את זה לפי התפילות שלו. כשאני הגעתי לבית הכנסת דיברתי וצחקתי עם חברים, והתפילה של כולנו גם נראתה ככה, מהירה ומלאה בדיבורים לא קשורים. ותמיד ראיתי את דביר מגיע, מתפלל בכוונה מלאה, ברצינות, בלי להתעסק בדברים וחברים שמסביב, תפילה יפה, רגועה, אמיתית. פשוט קינאתי בו והערצתי אותו על שהצליח למרות כל הבלגן וכל הדברים שמטרידים את הראש, להתפלל כמו שצריך. באמת לא כמו כולם.

שחי גלן

קשרי אמת

בליל פורים האחרון הייתה מסיבת פורים בישיבה. דביר הצליח להשתחרר מהעבא ולהגיע אל המסיבה. למסיבה זו הגיעו גם חברים מהעיר שלא למדו בישיבה, אך לעתים הגיעו לביקורים בה. ראיתי את האהבה שהם רחשו לדביר. באותו רגע, עומק דמותו של דביר בא לידי ביטוי בעזרה כל כך אמיתית. עמדתי במשך כמה רגעים ותהיתי "איך הם

נראים כאילו הם החברים הכי טובים שלו? איך הם אוהבים כל כך את דביר?" באותו רגע העבתי לעצמי אתגר לחיים - להתחבר לכולם בצורה כזו. בהסתכלות יותר עמוקה, כיום, אני מבין שהאתגר הוא הרבה יותר גדול! ההתחברות הזו יוצאת מנקודה הרבה יותר עמוקה מסתם 'להתחבר לכולם'.

מרטין בובר מביא סיפור על ילד שהיה לו סוס. שניהם הביעו אהבה הדדית עמוקה אחד לשני, עד שאהבת הילד לסוס הפכה לאהבה ללטף את הסוס. מרגע זה - אהבת הסוס לילד נגמרה כיון שהסוס קלט, אפילו ללא מילים, שלילד כבר אין אהבה אמיתית כלפיו אלא אהבה אינטרסנטית, אהבה כדי ללטף אותו.

נקודת החיבור של דביר לאחרים נבעה מקשר אמיתי עם האחר, קשר ללא אינטרסים או מניעים נסתרים אחרים. כיון שזה דבר שנקלט באינטואיציה של האחר, ואפילו ללא מילים - הוא הצליח להתחבר בצורה כה עמוקה לאחרים וזכה לאהבה מהם.

כחודש לפני נפילתו של דביר הייתה שבת חתן לחברנו לשיעור, איציק יעקובי. במהלך השבת היו המון צחוקים. ממש כמו במופע סטנד-אפ. באחד הפעמים קלטתי את פרצופו של דביר, שהוא לא ממש בצחוקים האלו וישב בצורה שקטה בצד, ותהיתי לעצמי: "מה קרה לדביר? לא טוב לו עם החבריה? למה הוא לא משתתף בצחוקים?" בהסתכלות כללית יותר הבנתי אחר כך כי זהו עוד אחד מהתסמינים של האופי של דביר. הוא לא חיפש להיות עם החבריה כדי להריץ איתם צחוקים אלא חיפש קשרים הרבה יותר עמוקים מכך, קשרים אמיתיים, קשרים נפשיים. בעולם שבו קשרים רבים בין בני אדם אינם אמיתיים, קיבלתי תצוגת תכלית חשובה לקשר אמיתי.

21a 3707

מתעקש

פעם אחת, כשהיה מפקד בקורס מכי"ם, הוא תיאר לי כיצד התווכח עם נהג האוטובוס שלא הסכים להעלות חייל שלו בגלל שאיבד את החוגר או משהו כזה. דביר סיפר לי שהוא לא נתן לחייל לרדת מהאוטובוס, כי החייל מקריב גם בשביל הנהג הזה, ונמאס לו שהוא לא מקבל על זה הערכה. בסוף דביר ניצח, ואחרי שהנהג לא הסכים לנסוע בערך רבע שעה, האוטובוס יצא, עם החייל.

חגי נינין

אפרדין ג'אנור :

הייגי פה בישיבה

הקדושה... וויפשיק!

אהב זאכר שאמריי אן

אהיין שיסור ואיך שאני בא

אוישיבה אהב מעביר אלו.

זאכר?

אז זעה און נאמן אן עור

הצדמות אהב וזהו!

סגס מקווא שאהב נהפ

אחור אושיבה וכשאני בא

פסס הבאה, דיר באק

אהב לא פה.

באהבה, דביר.

לפידן ג'אנור :

הייגי פה בישיבה הקדושה...
וויפשיק!

אהב זאכר שאמריי אן
אהיין שיסור ואיך שאני בא

אוישיבה אהב מעביר אלו.

זאכר?
אז זעה און נאמן אן עור

הצדמות אהב וזהו!

את הפתק השאיר לי דביר אצל אחד החבריה באחד מביקוריו בישיבה, ביום שבו לא נכחתי בה. דביר ואני לא למדנו במקביל בישיבה, הוא התגייס קצת לפני שהגעתי, וההיכרות בינינו נעשתה דרך ביקוריו בישיבה במהלך שירותו בצה"ל.

אני חושב שאפשר לקלוט ולהרגיש במילותיו של דביר שתי תכונות חשובות שהיו טבועות בו.

ראשית, אהבת התורה, דבר שהעליח לשמר בתוכו גם תוך כדי השירות הצבאי שמלווה לעיתים בשחיקה בתחום זה. שנית, אהבת כל אדם - דביר "ספר" כל אחד, והיה בעל רצון אמיתי לקבל גם מחבריה צעירים ממנו, תכונה ששורשה בענווה גדולה.

עם אריין

המרדף

כשהיינו בשיעור ב' לפני שנתיים וחצי, אני הייתי אחראי על הזמנות הספרים לתלמידי הישיבה, מה שנקרא אצלנו: "אחראי ספרים". לקראת הגיוס של השיעור שלנו לצבא הוצאתי הזמנה של הספר "הלכות צבא".

הבעיה התחילה כאשר המשלוח עם הספרים הגיע רק לאחר שכבר גויסנו. למרות זאת, לא התעצלתי ובכל הזדמנות שמצאתי התחלתי לחלק את הספרים לאנשים השונים שהזמינו אותם. למי ששירת איתי באותה מחלקה חילקתי מיד וכשהייתי מגיע לביקור בישיבה הייתי מחלק שם לשאר החבריה מהשיעור. רק לדביר שכחתי לתת. דביר לא היה איתנו באותה פלוגה אבל היינו יחד באותו בסיס, לכן אמרתי לעצמי שאביא את הספר לצבא ואתן לו אותו שם. כמובן ששכחתי להביא לו אותו. אני זוכר שהיינו נפגשים בבית כנסת הצבאי לאיזה חצי דקה חטופה, והייתי אומר לו: "וואי דביר הספר פה, שכחתי להביא אותו לתפילה אבל מחר אני אביא אותו..." והוא כמובן חייד ואמר לי: "בקטנה, בקטנה, כשתזכור תביא". וכך במשך כמה חודשים היה בינינו איזה מין משחק של חתול ועכבר (שבעיקר אני הוא זה שרודף אחריו). עד שהוא עבר לבסיס של הגדס"ד בשטח מאה, וכבר לא היינו יחד באותו בסיס.

באיזה שהוא מקום כבר התייאשתי מלהביא לו את הספר. חשבתי בליבי שאולי כדאי כבר להחזיר לו את הכסף. בכל זאת, זה כבר לא נעים. וכך, אני המשכתי במסלולי הצבאי והוא בשלו. מדי פעם כשהיינו נפגשים (וכמובן שגם אז הייתי שוכח להביא לו את הספר) דביר היה צוחק שעדיין אין לו מושג איך לקיים את ההלכה בצבא כי אין לו את הספר.

עברו להם חודשים רבים ואני כבר הספקתי להשתחרר מהצבא, לחזור לישיבה, לסיים בה את שיעור ד' והספר עדיין באמתחתי. כשהתחלנו את שיעור ה' הבאתי איתי את הספר לישיבה ואמרתי שבהזדמנות הראשונה שדביר יגיע לביקור - אתן לו אותו. ואכן, מוצי"ש אחד דביר הגיע לישיבה כדי לקצר לו את הדרך בדרך לצבא ביום ראשון. מיד לקחתי את הספר,

כתבתי לו הקדשה וביקשתי מחילה על העיכוב ה"קל". ב"מלווה מלכה"
שעשינו כל השיעור בישיבה הענקתי לו את הספר ברוב עם. סוף סוף
סגרנו את המעגל הזה. שנתיים ויותר אחרי שדביר הזמין אותי, חודשים
ספורים לפני מותו.

אורי דושן

עומק מכוסה

בשנתיים האחרונות הזמנו את דביר להרבה שבתות מיוחדות שעשינו - והוא סירב להגיע. בהתחלה עוד ניסינו ללחוץ עליו ולשכנע אותו "כל החברה יהיו", "זה פעם בשנה" וכדומה, אבל בהמשך הבנו כי לא זה העניין. דביר רצה להצטרף אלינו יותר מאיתנו, פשוט הוא ראה את הצורך שלו בבית כחשוב יותר, ולמען כך ויתר על ההזמנות המפתות.

שבת אחת הגיע דביר בכל זאת לישיבה, ויואל ואני לקחנו איתו טרמפ. תוך כדי הנסיעה הוא הראה לנו סרטון במצלמה שלו שם מצולמים חברה שלו עושים שטויות מטורפות, שהשאירו אותנו פעורי פה. דביר אמר כי מצד אחד אלו שטויות, אבל מצד שני הם חברה אידיאליסטיים שיודעים להיות רציניים ולהשקיע את כל כולם בשביל להתנדב בעצב כמה שיותר.

עוד באותה נסיעה דביר ביטא גם הוא את המורכבות הזו, שהייתה גם בו. דביר היה 'גבר', בעל עור מחוספס, אבל פתאום באמצע הנסיעה - הוא עצר בהתלהבות בצד הכביש. "וואו תראו איזה שדות יפים! אני חייב לצלם אותם" אמר, והתחיל לכרוע אל הפרחים כמו מר המיולין מהמומינים.

באחת מהפעמים שדביר ביקר בישיבה הוא עבר אצל כמה חברה והמליץ בחום על הספר 'שמת המשנה' ותיאר אותו כספר שמסביר את עומק המשנה ואת המהות שלה. הוא דיבר בהתלהבות כל-כך גדולה כאילו הוא בעצמו כתב את הספר.

דברים אלו ביטאו בצורה מובהקת את אופיו של דביר: הגבריות המחוספסת הייתה כיסוי לעומק מטורף. עומק מופנם, שדביר לא ניסה להחצין בפני כל אחד, אלא דאג להצניע את איכותו.

26 יא 370

זיכרון אחרון

ליבנו נחמץ בקרבנו. כל כך גדול היית, כה קצרה הייתה שהותך פה בעולם ואנו טעמנו רק מעט.

לו רק ידענו, היינו מספיקים כמה שיותר, מנצלים כל רגע, מתבוננים.

אך בכל זאת נדמה כי זכיתי לסוג של רגע אחרון עם דביר.

יום שישי אחד נסענו, אביאל ואני, מירושלים לנתיבות עם דביר ותכננו לעבור בים. בסופו של דבר לא היה לזה זמן אז דביר הציע שנעצור באחד משדות החמניות המדהימים שפרחו בשולי הדרך. כשהתקרבונו נוכחנו לדעת שהחמניות היו פשוט ענקיות והשתוו בערך לגבהינו. דבורים זמזמו להן, מסתובבות בין החמניות, נוחתות מידי פעם על איזה פרח. לאחר שוטטות קצרה תוך שאנו מתפעלים מהמראה המרהיב, דביר שלף מצלמה והחל לצלם.

זוכר אני אותך כפוף על המצלמה, מתרכז בדבורה אחת שנחתה על אחת החמניות. כל כולך שקוע, כאילו הדבורה הזו היא הדבר היחיד שמעניין עלי אדמות.

אותם רגעים בשדה זכורים אצלי כרגעי קסם ממש. גם מפאת היופי שנגלה לעינינו וגם מבחינת אווירתה של השיחה שהתנהלה. אינני זוכר על מה בדיוק דיברנו, לא חושב שעל משהו חשוב במיוחד אבל האווירה הייתה מיוחדת.

דביר,

ידעת להתבונן בדבר עצמו, בסוד יופיו של העולם ומשם כיוונת את חייך. נזכור אותך תמיד.

יואל קסל

שבת חתן

יום לפני שבת החתן של איציק יעקובי, כחודש לפני נפילתו של דביר, חזרתי מחו"ל. את החבריה לא ראיתי כבר הרבה זמן. דביר הגיע לשבת והיה נחמד לראות אותו אחרי שלא התראינו תקופה ארוכה. ישבתי מולו בארוחה והוא צחק על זה שאנחנו כאלה "ביינישים" והוא כל כך לא בראש הזה היום, אבל הוא רוצה לחזור קצת לישיבה אחרי השירות. בלילה ישנו רק שנינו באותו חדר. הוא נחר ולא היה לי לב להעיר אותו או לתת לו איזו דחיפה כי אמרתי לעצמי: הוא לוחם רציני, לא נעים. בבוקר אמרתי לו את זה, והוא חייך ואמר לי שבכיף הייתי יכול לדחוף אותו. בסוף השבת הצטלמנו כל החבריה ואז נתתי לו חיבוק ואמרתי לו שייהנה בעבא. זאת הייתה הפעם האחרונה שדיברתי איתו.

י"ח 27

לא להטריח

בשבת חתן שהתקיימה אצלי בבית החבריה התארגנו לשינה. דביר נשאר מהאחרונים לקבל מיטה, וחזר וביקש פעם אחרי פעם שאתן לו לישון ליד שפינדל, כדי שיוכל לדבר איתו. בכל פעם הסביר לי עד כמה הוא רוצה לשוחח איתו. אני אמנם כבר קלטתי את הבקשה שלו לקבל מקום ליד שפינדל, אבל רק באזכרה לדביר, סיפר לי שפינדל כי לא היה מקום במיטה ששמרתי. הוא מצידו בכלל לא ידע על הרצון של דביר, ואני מצידי לא ידעתי שבסוף הם בכלל לא ישנו במיטה הזוגית שהוקדשה להם כיון שאחד החבריה נרדם עליה. כנראה שדביר לא רצה להעיר אותו וכנראה גם שלא רצה 'להטריד' אותי בשביל לטפל בזה.

לקראת צאת השבת, ישבנו בביתי ושרנו שירי סעודה שלישית. דביר היה צריך למהר מאוד כי היה צריך לחזור 'מקוצרת' לצבא. דביר ניגש אלי ושאל אותי בשקט: "איפה יש מנין לערבית? אני חייב לטוס אבל אני לא רוצה לזרוז את כולם". כשהשבתי שאני לא יודע איפה יש מנין הוא השיב בפשטות: "טוב, לא משנה, אני אלך לחפש", ופשוט יצא מהבית והתחיל לשוטט בשכונה שבכלל לא היה לו מושג איפה נמצאים בתי הכנסת בתוכה. לאחר מקרה זה ניפחתי את החזה בגאווה על כך שיש לי חברים שלמרות שהם ממהרים לצבא - הם תרים אחרי מנין ועם זאת, נזהרים מלהטריח אפילו במעט את חבריהם.

אלעזר 37

הכנסת אורחים

השבת האחרונה בה נפגשתי עם דביר הייתה שבת החתן בירושלים (שאליה הגיע בדקה ה-90 מהצבא). לאחר שיצאה השבת נסענו מספר חברים לביתו כדי להקפיץ אותו משם לתחנה מרכזית מכיוון שבצאת השבת היה צריך לחזור לצבא. כשהגענו לביתו, בלי להתבלבל ועם כל הלחץ מכך שהוא צריך לחזור לצבא, דביר "פתח לנו שולחן", הוציא מה שיכל להוציא ועשה לנו "מלווה מלכה" ספונטנית, וכל זה כשהוא צריך להיות בעוד מספר שעות בחזרה ברמת הגולן. הגמרא בברכות אומרת: "אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו". את דביר אני אזכור לא מתוך דבר הלכה אלא מתוך ביצועה של ההלכה, בשמחה ובחיוך.

י(2) רדו

הודאה ולימוד מהזולת

שבת החתן של איציק הייתה אצלי בבית. לפני כניסת השבת דביר ראה את כל החבריה ומיד הגיב באינסטינקטיביות: "בואינה צדוק, שיחקת אותה פה עם כל הארגון". השבת המשיכה ודביר חזר והודה פעם אחר פעם בהתלהבות כאילו זו הפעם הראשונה. כמוכן שגם לפני שיצא הוא לא פסח על עוד משפט תודה. בשביל דביר זה כנראה לא הספיק, ולאחר מספר שעות קיבלתי הודעה לפלאפון, שנשארה לי לזיכרון אחרון מדביר: "צדוק רק רציתי להגיד לך שבאמת יצאת שפיץ עם כל הארגון והכנסת אורחים שלך, למרות שבשבילך זה בא ברגיל... צריך ללמוד ממך! שבוע טוב".

למיאל 3 דון

מה זו שביזות בכלל?

במשך תקופה ארוכה מאוד ניסינו לתאם מפגש, לשבת קצת ולדבר. דביר בצבא, אני בצבא, לא קל להיפגש.

דביר היה מזמין אותי לשבת בגבעת זאב או לטיול באיזור נבי-סמואל, ניסינו לתאם שבת משותפת בישיבה, וזה לא הלך...

כחודש לפני נפילתו של דביר, התארחנו חברי השיעור מהישיבה בביתו של אביאל צדוק וחגגנו את שבת החתן של איציק. דביר ואני נפגשים בפעם האחרונה.

כמה שמחנו על ההזדמנות להיפגש. כל כך נהניתי בשבת. נהניתי מהאווירה, מהחברים, מדביר.

כיף לדבר עם דביר. שיחות אמיתיות ופתוחות, בלי שום צורך להתגונן או להסתתר, בלי צורך להסתיר את הדברים שאדם רגיל לשמור עמוק בפנים. דביר ידע לדבר "בגובה העיניים". דביר ידע איך לדבר איתי "בשפה שלי".

במוצאי שבת דביר נסע הביתה, להתארגנות לקראת חזרה לצבא. "מקוצרת".

אני יצאתי כמה דקות אחריו לכיוון גבעת זאב. סיכמנו שאקפיץ אותו לתחנה המרכזית לאחר שיסיים להתארגן, ומשם הוא יקח אוטובוס וישוב לצבא.

הבאתי איתי לגבעת זאב גם את דני, נעם ויובל, נכנסנו הביתה והתקבלנו (כמו תמיד) בחיך ענק! ובאופן מידי, אינסטינקטיבי, הוא הציע לנו אוכל ושתייה, כאילו אין לו שום אוטובוס לתפוס.

אני זוכר איך באותם רגעים אני חושב לעצמי - לא הגיוני שהבנאדם לא שבז, אין דבר כזה! כל חייל שחוזר מקוצרת משתבז, זה חוק לא כתוב שכזה...

איך לבחור הזה יש מצב-רוח לארח? איך זה שמיד עם כניסתנו הוא ישר מציג אוכל ומתחיל לחמם? "מרק כתום שאמא הכינה, אין-דברים-כאלה", הוא אומר, "יאללה, שבו לאכול...".

וכשאני מבקש ממנו להתקלח ולהתארגן כי אני נשאר בירושלים, איך זה שהוא ישר אומר לי: "תכנס לפני למקלחת, תסיים להתארגן ואני אבוא אחריד"?

במקומו בוודאי הייתי בוחר להתארגן לבדי בבית במהירות האפשרית והייתי חוזר עם מצב רוח "בינוני" לצבא. אבל דביר - איזו שמחת חיים, איזה אירוח, כמה אור בעיניים - מדהים.

ולפני צאתנו, אני מספר לדביר על הטיול שאני מתכנן ברגילה שלי, ושואל אם יש לו פליז שאפשר לשאול, דביר לא נותן לי אפילו את הזמן להרגיש לא בנוח לבקש, ומיד נותן לי פליז צבאי ואומר לי ליהנות בטיול. איזו יכולת מדהימה זו, להעניק לאדם אחר מבלי לתת לו לחוש תחושת מבוכה או חוסר נעימות על הצורך לבקש...

עוד באותו ערב חשבתי לעצמי, ככה נראית נתינה אמיתית. אדם שממהר לאוטובוס וחוזר במוצי"ש לצבא, ואת מעט הזמן שיש לו בבית הוא מקדיש לחברים ומעניק כל כך הרבה לסובבים אותו בכזאת שמחה, עם חיוך ענק, ניצוץ בעיניים ושלווה אינסופית שאפשר לראות בפנים - הוא הוא המודל של נתינה אמיתית. והלוואי שנזכה כולנו לחיות משהו מאותן תכונות שהפכו את דביר לאדם הגדול שהיה. הרגעים הללו נחרטו בלבי.

יהי זכרו ברוך.

ליאור שפינדל

שתיקה

קצת דברים על השתיקה.

הרבה פעמים בחיינו אנו "נפגשים" עם השתיקה. לפעמים מדובר בתגובה שלנו, לפעמים בתגובה של אחרים הסובבים אותנו. לפעמים אפילו לא מדובר בבני אדם ששותקים אלא במעין סיטואציה שהצליל שלה הוא דממה.

במילון אבן-שושן פירוש המילה 'שתיקה' הוא כך: א. דממה. ב. האלמות. ג. חוסר דיבור.

בחרתי מספר מקורות דרכם ניסיתי להבין מהו סודה של השתיקה. אנסה לראות האם פירושו של המילון הולם את המשמעות שהמקורות ניסו גם הם להתוות.

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקרבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה': ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן".

(ויקרא י', א-ג)

מהו ההקשר של הפרשיה? התורה מספרת לנו שכל זה קורה ביום השמיני לחנוכת המשכן, ממש אחרי ברכת אהרן לעם והשיא של התגלות ה' אל העם.

מה קורה כאן? בני אהרן מקריבים קטורת - אש זרה שהם לא צוו בה. למה הם עושים זאת? מתוך רצון להתקרב? כתוצאה מטעות? מתוך הפשט בודאי לא ברורה הסיבה, אבל אני מבקש לדון בדבר אחר: בתגובת אהרן לדברי הניחומים של משה - "ידם אהרן". איזה סוג של שתיקה אנו מוצאים כאן? מה טיבה של שתיקה זו? ומה היא מלמדת אותנו?

במקום אחר אנו מוצאים את השתיקה מופיעה מיד לאחר המונח קריעה.

"עת לקרוע - ועת לתפור, עת לחשות - ועת לדבר".

(קהלת ג, ז)

מדוע הקריעה מופיעה יחד עם השתיקה? ומאיך - התפירה עם הדיבור?

האם אהרן חש קריעה כה גדולה (והרי אנו יודעים שקורעים על המת), ולכן חש חוסר יכולת להגיב או לדבר לנוכח המציאות - האלמות כהגדרת המילון? או שמא בחר אהרון מתוך מודעות להגיב בחוסר הדיבור כהגדרתה השנייה של המילה שתיקה. להגיב בשתיקה, בשל חוסר יכולתן של המילים להכיל את המציאות הקשה?

שתיקה קצת אחרת אנו מוצאים בדברי רשב"ג במסכת אבות, שמעיד על עצמו שגדל בין החכמים והמידה הכי טובה בעיניו לגוף היא השתיקה, ואילו המשנה במקום אחר (זבחים ב, ד) מלמדת שהשתיקה היא מחשבה שאינה פוסלת בדם הקרבן.

אני רוצה להניח לרגע לכל השאלות הללו ולעסוק בשתי דמויות שהשתיקה הופיעה לא מעט בעולמם. כך מסופר על רבי ישראל מהוסיאטין:

"היה דמות מיוחדת נוראת הוד. כולו קדושה וטהרה. אף הוא כאביו נהג בשתיקה ומיעט בדיבורים. ובעת עריכת השולחן הטהור לא אמר כל דברי תורה, ועל אף זאת הייתה דממה לאורך כל שעת השולחן. די היה לעמוד ולהתבונן בו כדי להתעורר לתשובה".

(אמרו צדיק, הרב גרוזמן, עמוד 111. ההדגשות שלי)

באילו שתיקה אנו נפגשים כאן? מהו פשר חוסר הדיבור שנוקט בו ר' ישראל מהוסיאטין?

"השתיקה היתה בבחינת 'בליבי צפנתי אמרתך' (תהלים קיט, יא). ר' ישראל הצליח להכניס יראת-שמים בלבבות ע"י קדושתו בלבד. אף שלא נאמרו דברי תורה הם ריחפו בחלל, קרעו את הדממה, וחדרו ללבבות".

פה מדובר בדממה, אבל נראה שישנה כאן סוג של הפתעה. ר' ישראל 'מדבר' עם חסידיו דווקא מתוך הדממה. הוא מצליח 'לתקשר' איתם על-ידי אותה הדממה. השתיקה של ר' ישראל נבעה בעיקר מתוך הרצון להסתיר, מתוך ענווה גדולה אבל נראה שדווקא השתיקה שלו היא זו 'שאמרה' הרבה.

הייתי אומר ששתיקה כפי שמצאנו אצל ר' ישראל מתאימה לדברי רשב"ג באבות, ולדברי המשנה בזבחים. המידה הנכונה לגוף, המידה של החכמים, זו שלא פוסלת את הקרבן ואת הקודש, היא השתיקה.

וכך כותב ר' נחמן מברסלב:

"אבל בהחלל הפנוי, שהוא מקיף כל העולמות כנ"ל, והוא פנוי מכל, כביכול, כנ"ל, אין שם שום דיבור, ואפילו שכל בלא אותיות כנ"ל ועל כן המבוכות הבאים משם, הם בבחינת שתיקה. וכמו שמצאנו במשה (מנחות כט, ב) כששאל על מיתת רבי עקיבא: זו תורה וזו שכרה, השיבו לו: שתוק כך עלה במחשבה. היינו, שאתה צריך לשתוק ולבלי לשאול תשובה ותירוצ על קושיא זו, כי כך עלה במחשבה, שהוא למעלה מן הדיבור, על כן אתה צריך לשתוק על שאלה זו, כי הוא בבחינות עלה במחשבה, שאין שם דיבור ליישב אותה. וכמו כן אלו הקושיות והמבוכות שבאים מחלל הפנוי, שאין שם דיבור ולא שכל כנ"ל, על כן הם בבחינת שתיקה, וצריך רק להאמין ולשתוק שם".

(ליקוטי מוהר"ן, פסקה ס"ד)

מהי השתיקה שמציע ר' נחמן מברסלב? בעיניי היא שתיקה של מבוכה, 'חוסר דיבור' כפי שהגדיר המילון. ישנן קושיות כה גדולות כמו "זו תורה וזו שכרה?!" שברור שאין לנו תשובה עליהן ובוודאי שלא נוכל לנסח תשובה על קושיה כזו במילים. התשובה היא שתיקה. בעיניי, ר' נחמן מציע לנו לשתוק כדי שנוכל גם להקשיב לעצמנו, לסביבה ולקב"ה. זו השתיקה של אהרן הכהן.

בתקופה האחרונה הרגשתי בעצמי שישנן כמה קושיות, שאין לי תשובה עליהם, שנחתו עלי. אך ללא ספק האירוע שהשאיר בי חותם עז הוא נפילתו של חברי האהוב, סמ"ר דביר עמנואלוף הי"ד. דבירוש, ככה נהגתי לקרוא לך, האבידה היא גדולה ואתה חסר מאד. אני מניח שהיית עכשיו מחייך וקצת נבוך ושואל: "בְּיַיִן" - ככה נהגת לקרוא לי - "בשביל מה כל זה, תעזוב אותך..." או משהו בסגנון.

דביר,

כשאביך נפטר נפגשנו בסוף הלוויה ואמרתי לך שאין לי מילים, אמרתי לי משהו כמו: "אז אל תגיד כלום", והתחבקנו. דבירוש, גם עכשיו אין לי מילים.

יני אלכנזי

שאיפות

לכל בן אדם יש תחומי עניין - שאליהם הוא נושא את עיניו, וכן דמויות להערצה - שמהן הוא לָמַד. תחומי העניין והדמויות להערצה הם המבטאים לאן האדם שואף. אצל דביר, אלו תמיד היו שאיפות חיוביות, ואליהן - מסר את כל כולו: כשהיה בתיכון - עשבע אמונים לבני עקיבא על מנת לסייע בחינוך הנוער ביישוב. גם בהמשך שמר עם חניכיו על קשר ככל שיכל ועמד לצידם במטרה ללוות את התבגרותם.

לאחר מכן, לפני הגיוס, הוא זה שהנהיג ביחד עם חבר נוסף את האימונים לקראת הצבא בישיבה. בכל יום ויום לפני כל ארוחה, דביר היה נכנס לחדר צדדי והתחיל להתאמן לצלילי הרדיו מהפלאפון שלו. כמובן שרק שניהם הצליחו להתמיד באימונים אלו בכל יום ויום מתוך השנתיים שלפני הצבא. לאורך כל התקופה חולצות לזכר סגן אוריאל פרץ ז"ל התנוססו על גופו וכמובן שהוא טרח לספר עליו סיפורי גבורה והערצה.

בתקופת הצבא, כשכבר לא היה צורך להתאמן, חיפש דביר לחבר את הפעילות הצבאית לשורשים מהם צמח; הוא החל בספר נשמת המשנה, אותו למד עם אימו כל ערב שבת, וכלה בספרון 'מגילת חנוכה' המתאר את מלחמות החשמונאים. דביר ראה ספרון זה בביתו בשבת, חודש לפני המלחמה, ומיד ישם עליו עין וביקש ממני לברר איפה הוא יוכל להשיג אותו. אני שכחתי מהעניין אך נזכרתי כשהוא התקשר אלי מעל דוכן ספרים, שגם משם לא הצליח להשיגו. לפני שנכנס לעזה התקשרתי לאחל לו בהצלחה והתברר לי שהוא המשיך להתעקש, ולבסוף הצליח להשיגו. בנוסף לכך, דביר שמר על קשר עם רבו מהתיכון, ממנו ניסה להמשיך לינוק ולהתחבר לשורשים.

דוגמאות קטנות אלו מבטאות את מהות חייו של דביר, שאיפותיו, והמקומות אליהם היו נשואות עיניו.

2013

להמשיך קדימה

חיילים יקרים, אחים וחברים.

אנחנו יומיים אחרי הפסקת האש. יש לכולם עכשיו רעל, רבאק, או אולי רצון, שמחה, התלהבות.

חלק מהחבריה היו בלחימה, אחד מהם נפצע; חלק היו בעורף, חלק בחזית; חלק באימון או בקורס פיקודי. היה קשה מאוד לראות את הלחימה מבחוץ ולא לקחת בה חלק. באותו הזמן נלקח מאיתנו אח; כמו האש, עלה השמימה. דביר שלנו ז"ל נהרג ע"י מחבל בכדור ישיר לגופו. הלחימה כולה הושפעה מהמקרה הזה. סיפר לי אחד החברים מעורב גולני: "כולם היו בהלם!" אבל הם לא קפאו. הם נלחמו, ובאותו היום הם הביסו פלוגה של חמאס. על זה נדמה לי שהכי חשוב שנדבר ונחשוב: איך לא קופאים, איך כל הזמן בווערים.

מדביר אפשר ללמוד הרבה. הוא היה 'מסילת ישרים' מהלך. הוא תמיד היה מהלך... דביר לא היה עוצר, הוא היה עושה הפסקה לחשיבה ומיד ממשיך קדימה. מוסיף והולך ומתקדם, עוד צעד ועוד מידה, עוד עזרה לחבר, עוד אור בבית הוריו ועוד אור בעבא.

דבירוש ז"ל היה חייל קדוש שלדעתי יש לנו המון מה לקחת ממנו: מצד אחד - עדינות, שמחה והתלהבות. מצד שני - לוחם שסוּחב 'מאג' בעזה ומחלק פקודות, לצד סוכריות, לחייליו. יהי זכרו ברוך. יהי רצון שנלמד כולנו ממידותיו של דבירוש שלנו. אמן.

יוסף 2 חיים

יודע את מקומו

מאז שדביר נהרג מדברים הרבה על מידותיו - היחס, הענווה, השלווה, השלמות העצמית ועוד. כל הדיבורים האלה העלו אצלי מחשבות: מאיפה זה בא? כדי להבין את זה צריך להכיר את דביר ואז לבחון. דביר לא ניסה לתפוס את כל העולם במכה ולהספיק הרבה. הוא ידע שאדם לא מסוגל לכך. הוא ידע שכאשר אדם מדבר עם חברו הוא חייב להיות כל כולו איתו. לדעת להקשיב בזמן, לדעת לדבר בזמן. לחייך אל הניצב מולך באמת, לא סתם עיקום של הפה בצורת קערה אלא חיוך שבא מן הלב. אני זוכר אותו לומד בשיעורים א' ו-ב'. היה אפשר לראות שהוא ממש שם. לא לומד דבר אחד וכבר רודף אחר דבר אחר. היום נראה לי שכל זה בא מענווה, שלא לנסות ללכת בגדולות ובנפלאות ממני. לדעת ש"לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים". כמו שכותב המדרש שאחשורוש בגאווותנותו מנסה לעשות כרצון איש ואיש, והקב"ה אומר שאפילו הוא לא עושה כך בעולם, אלא "רצון יראיו יעשה". דביר לא ניסה אלא לתפוס את מה שנמצא לפניו ובאפשרותו. ועקב ענווה יראת ה'.

נייה נאמל

הלכ הפועם

הקושי הוא רב. לדלות סיפור או מעשייה כדבר מייצג, זה בלתי אפשרי. בראשי הוויה שלמה שקשה לבטא במילים פשוטות, במשפטי סיכום או פרידה.

אני מכיר אותך, בזה אני בטוח. אי אפשר היה לפספס את האמת שאותה רדפת, את הכנות והרגישות שבהן חיבקת כל אחד. אני מכיר אותך כי היית חשוף - לא הסתרת את מעמקי ליבך, היית גלוי וניצב, מרגיש ודואג בסביבתך. היית חשוף - ללא מסכות, ללא ציניות, ללא אמירות שאין בהן כוונה. לבך הפועם, החי והחייכן עורר קירבה אצל כולנו. לבך הפועם הפעים אותי בהשתאות... האמת איתך לא כואבת ולא דורשת, אלא מחייכת.

ע"פ 2-חוי

ללא מילים

לאחרונה חטאתי בכתיבה, כתיבה של ספר. לא מעניין במיוחד. מה שכן מעניין הוא שתוך כדי כתיבתו התברר לי שרוב הדמויות הלוקחות בו תפקיד מבוססות על חבריי ממש. אחת הדמויות, 'בועז', הוא בעצם דביר, כך הסתבר לאחר קילוף כמה קליפות בדרך אל התת-מודע. התכנון הראשוני היה כי 'בועז' ייהרג, אך משנוכחתי לדעת שדמות זו מבוססת בעצם על דביר, ויתרתי על תכנית נוראה זו והמתקתי את הדין. לאחר כמה חודשים של כתיבה אל מול מסך המחשב, סיימתי לכתוב את הספר. היה זה בימי החנוכה של השנה, שנת תשס"ט. הדפסתי את הספר במדפסת הביתית שלי, והתכוונתי לכורכו כחוברת על-מנת לקבל חוות דעת מחבריי לדעת מה אעשה בו. הדבר התעכב והדפים היו מונחים בתיקי הסגול משך ימים מספר.

אז פרצה המלחמה האחרונה, הלא היא מבצע "עופרת יצוקה". בשעה מאוחרת של מוצ"ש "ויגש" נודע לי כי הכוחות הרגליים של צה"ל נכנסים גם הם לתוך האש. שני אנשים עלו באותו הרגע לנגד עיניי. אחד מהם, חבר טוב מהשירות הצבאי שלי בחיל השריון, תותחן בטנק ד', הטנק של סגן מפקד הפלוגה. השני הוא דביר. באותו הרגע שלחתי לשניהם הודעת SMS זו: "ה' ישמרך מכל רע ישמור את נפשך. ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם".

יום לאחר מכן התבשרתי שדביר נהרג. בין אלפי הרגשות והמחשבות שאפפו אותי, חשבתי בין השאר על הספר, על כל המצמרר שבדבר. התלבטתי אם בעקבות האירוע הנורא אשנה בו דבר מה. לבסוף החלטתי לדחות את ההכרעה לגביו למועד מאוחר יותר, לעת בה יהיה בנפשי פנאי לדבר. הצער על מותו של דביר היה חזק וממלא מדי.

יום למחרת נסעתי לניחום אבלים. בעודי נוסע בכביש היורד מדרך בגין לכביש הנוסע לרמות, הטלפון הסלולרי שלי החל לצלצל. היה זה חברי

מהשרדיון. מעט מבוהל עניתי, חושש שמא נפצע. מן העבר השני הסביר לי ברוח נסערה כי הם יצאו מקו האש לזמן קצר, והודה לי על ההודעה ששלחתי לו שני לילות קודם לכן.

הזמן המשיך את פעולתו הקבועה ועבר לו, המלחמה נסתיימה, וכוחות צה"ל יצאו מחוץ לרצועת עזה. גדוד 71, ובו אותו החבר, הגיע לשטח כינוס צבאי ליד קיבוץ "ניר-עם", קרוב לשיבת נתיבות בה אני לומד. ניצלתי את ההזדמנות ונסעתי לבקרו, ובסייעתא דשמיא גדולה הצלחתי להגיע, נעזר בנגדים שבדיוק נסעו לשטח בשבילים שזה עתה נסללו בתוך האדמה החקלאית.

כאשר אנו יושבים על פלטת בזוקה גדולה ועבה ש"נשאלה" מטנק מרכבה סימן 4, סיפר לי חברי מעט מאשר היה עמו, ושאל איך היה אצלי בינתיים. סיפרתי לו על דביר. מעט נדהם, הוא אמר לי שהוא והצוות שלו הם אלו שפינו את גופתו של דביר אל השטח הבטוח.

אכן גבהו מחשבותיו.

חגי עינין

דביר ואני

את דביר הכרתי בישיבה בנתיבות. שנינו החלטנו ללכת לשירות קרבי משמעותי יותר מהשאר. דביר בפלחה"ן גולני ואני בסיירת צנחנים. הדבר יצר מכנה משותף בינינו, וגם הוביל להרבה מפגשים אקראיים במהלך השירות הצבאי. האחרון שבהם היה ממש לפני שנכנסנו לעזה, למבצע שממנו דביר לא חזר.

אני זוכר את דביר כבחור מיוחד, שקט, צנוע, לא מפסיק לחייך. נורא הערצתי אותו על ההחלטה שלו ללכת לשרת בפלחה"ן למרות מותו של אביו, למרות שתמיד שידר לי שזה ברור מאליו. גם עכשיו כל מחשבה עליו, עם כל העצב, מיד מתחלפת אצלי בחיוך כשאני נזכר בפרצוף המחייך שלו בכל מצב.

כשהגעתי לקורס מ"כים דביר היה מ"כ בפלוגה שלי. דביר לא היה מבסוט, בלשון המעטה, מהתפקיד, אבל בכל זאת זה לא השפיע על החיילים שלו, שאהבו אותו מאוד.

אני זוכר את עצמי מגיע ביום הראשון עם הקיטבג העמוס ועם כל הבאסה וחוסר הוודאות שיש בהגעה למקום חדש, ופתאום מרחוק אני רואה את דביר צועק לי ומחייך. היה כל כך כיף לפגוש אותו. הוא שאל האם הכל בסדר ואם אני צריך משהו, והכל כאילו הוא כל כולו רק בשבילי. רק הידיעה שאת חודשי הקורס, משבזים ככל שיהיו, אני אעשה בקרבתו של דביר, שינתה אצלי לחיוב את המחשבה על התקופה הזו. ואכן כך היה: התעניינות איך היה במבחן, כיף וחיבוק אחרי ריצת אלונקות, מילת עידוד לפני הבוחן גדס"ר ואינספור בדיחות.

את התפקיד שלו בתור מ"כ דביר לקח תוך הסתייגות מכל מה שקשור לצביעות ולפזוזה. במבחן המסכם כל המפקדים התחלקו לתחנות, כשהגעתי להיבחן בתחנה של דביר, שמתי לב בתוך שלושים שניות שדביר לא עוקב אחרי. "עוזב שטויות, מה הולך? הכל טוב?" הוא שאל

ונקרע מצחוק. במקום לבחון אותי, פשוט ישבנו איזה עשר דקות, דיברנו וצחקנו, וכמובן שבסוף הוא גם פירגן לי בציון.

דווקא בתקופה האחרונה יצא לי להיפגש איתו כמה פעמים אחרי תקופה ארוכה שלא נפגשנו. אנחנו סיימנו שירות של שישה חודשים במשמר הנגב וגולני באו להחליף אותנו. זה היה יום שישי, שבוע לפני המבצע. היינו אמורים לצאת ממשמר הנגב מוקדם בבוקר, אבל צבא וארגון הם שני דברים שלא מסתדרים יחד, ובמקום לצאת מוקדם בבוקר מצאנו את עצמנו עדיין מחכים על האוטובוסים בשעות הצהריים המאוחרות. לא ציפיתי שנתעכב כל כך ולכן לא חשבתי שייצא לי לפגוש את דביר. נרדמתי על האוטובוס, הייתי ממש עפוף, ושמעתי ברקע, חצי מתוך שינה, שמישהו אומר שפלחה"ן גולני מגיעים. קצת ויתרתי לעצמי, ועם כל זה שחיכיתי לראות את דביר - באותם רגעים היה קל יותר לעצום את העיניים ולהירדם מחדש.

לא עברה דקה והטלפון שלי צלצל: "ימכוער, איפה אתה?" דביר לא עשה חשבון ולא חשב לוותר על מפגש עם חבר. ירדתי מהאוטובוס וגלשנו לשיחה ארוכה. מין שיחה כזאת של יישור קו. דביר התעניין בפעילות שהייתה לנו בעזה. סיפרתי על ההרגשה שהייתה ועל התחושה האיומה של חוסר האונים מול ירי הפצמ"רים. דביר צחק ואמר שגם אם היה לנו שקט יחסי, גולני מגיעים עכשיו ויתחיל שוב הבלאגן. הוא סיפר לי על כמה שהיה רוצה כמוני להיות עם הצוות שלו, אך עם זאת סיפר שהוא ממש נהנה עם החיילים שלו ושטוב לו איתם. הוא גם הזכיר את זה שעכשיו הוא קרוב לשיבה בנתיבות ובתור סמל צוות לא תהיה לו בעיה לקפוץ מדי פעם עם איזה רכב לבקר בשיבה.

המפגש הבא שלנו היה מוקדם מהצפוי. כבר ביום ראשון הוקפצנו חזרה למשמר הנגב לקראת המבצע. באחד הערבים, יומיים-שלושה לפני המבצע, הלכתי לבקר אותו במגורים שלו ביחד עם חבר נוסף שגם לו היה חבר בפלחה"ן. כשהגעתי הם בדיוק היו לפני פקודה פלוגתית. דביר ראה אותי ויצא החוצה ונראה ממש שמח ומחויך. כרגיל, בעצם. שום דבר

לא השתנה. גם העובדה, שידע בדיוק כמוני, שבעוד יומיים-שלושה אנחנו נכנסים ומי יודע מה יהיה, לא השפיעה עליו. להיפך. צחקנו המון עם הרבה ציניות והומור שחור. לא היה לנו הרבה זמן כי דביר היה צריך לחזור לפקודה שעמדה להתחיל. דביר אמר שבעזרת ה' הוא יקפוץ לבקר אצלי במגורים, וגם אם לא, שיהיה בהצלחה ונתראה. אני הוספתי בדיחה שחורה על הסיכויים שלנו להתראות, צחקנו וכך נפרדנו.

בדרך חזרה, החבר שהיה איתי שאל אותי מי זה הדביר הזה ומאיפה אני מכיר אותו, ובכזאת התלהבות שאני לא יודע מאיפה הייתה לי סיפרתי לו ממש בהערצה על דביר ועל מי שהוא. יש נטייה לפאר אנשים לאחר מותם גם אם הדברים לא באמת היו ככה. אבל לגבי דביר, ויעידו על כך הדברים שאמרתי אז לחבר שלי לאחר המפגש איתו, כל מילה היא אמיתית.

את הידיעה על מותו של דביר קיבלתי רק שבוע לאחר מותו, כשהייתי באמצע הלחימה. זה היה די קשה, אבל כל הזמן נזכרתי במפגש האחרון שלנו לפני הכניסה, בחיוך שלו, בביטחון ובאמונה שהקרין, ועם כל העצבות והקושי, זה באמת נתן לי כוח להמשיך.

אני אזכור את דביר בדיוק כמו התמונה האחרונה שלי ממנו: עם חיוך ענק, אמונה גדולה בקב"ה וחברות ורעות כמו שרק הוא ידע להעניק. יהי זכרו ברוך.

אריאל גורן

בית מדרש יוצר

ישיבת ההסדר נתיבות

בנושא: חיוך

תערוכת "יוצר אור" הינה במת היצירה של בית מדרשנו, בה מוצגות יצירות של חברי הישיבה והצוות בנושא המתחלף אחת לחודשיים. התערוכה המוצגת להלן הועלתה לזכרו של דביר בחודש אדר התשס"ט, כחודשיים לאחר נפילתו.

"דודי ירד לגנו לערוגות הבשם לרעות בגנים וללקוט שושנים"

(שיר השירים).

ירדתי מההר לכפר שלנו,
בשיער עם שושנים.
אך אהובי לא בבית,
שקט בין החדרים.
שם בנהר שליד הכפר שלנו,
אהובי בלילה לא חזר,
מצא לו אהובה אחרת
וליבי נשבר.
(שושנים עצובות, עידן רייכל)

והשמיים לא נהיו בהירים יותר
והארץ עדיין רועדת,
והאוכל עם טעם המרור בפה
והדמעה עוד זולגת,
והרגל שנפשטה מזמן
והיד שכואבת,
והגוף המנותץ לרסיסים
והלב והנפש הדואבת.
והאדם שמסתכל בין החרכים
והא-לוקים והשכינה שמסתתרת...

ז'ני אלכרי

קדוש לבנה

לבנה מתיפה
עונדת תקשיטיה
אך מי יגע בה?

וכעת באי
לברכה, לקדשה
לא יוכלו כל אויביה

בשעה זו
בזמני עולם אחר
קאכו ידם

תפל

נשיא ארצות

שאיפות לכל
לאלו קודש לאלו חול
על טהרתן מי יעיד
בלתי העליון, היחיד

אך לולי עפר מעינינו נגלה
או אז אף לבר נש
אבן בוחן תעלה

והנה טהורות השאיפות
של הוא אשר אל גיבורי רוח
עיניו נשואות

והם, עמוק בליבך ניצבו
דיבוריך, בערכם חגו
לבושך עסקו בהם
חלמה הווייתך להגיע עדיהם,
ואכן הגעת...

רבות דובר וסופר
על חיוכך המאושר
אשר בכל פינה חציץ
וחום גדול הפיץ

בעת בה הובהלת למנוחות
הצער מחיש לבכות
על שדובר ועל שלא

אך לפתע, כמנחם משיב
מבין העננים הגיב
החיוך, עשרת מונים
עת ראה
עם מי בחלקתו ישכון עולמים

אליאל צדון

ובכן, מה נהדר היה אותו חיוך

כמטע שקדיות באמצע אדר

כסתוונית יחידה בלב המדבר

ככוכב ראשון ברדת הליל

כדמות מפקד עומד בראש חיל

כחתן היוצא לקראת הכלה

כאם הרואה את בנה שב מן המלחמה.

עם איילי

שמחה
מה זו עושה?
התרחבות הלב
איחוי הנפש
התגדלות הרוח
זרימת הרגש
התרגעות הגוף
פינוי הרפש
פקיחת העיניים
שכחת האמש
וגם חיוך קטן
שטותי כזה
שמרחף תמיד על השפתיים...

י(אל) יפר

פעמים ובשבריר שנייה מקופלות להן שעות רבות...

בקשב-לא-קשב, נים-לא-נים,
יושב לו אדם במעגל חברים.
מבטו - ברצפה מעוגן,
סנטרו - על ברכיו נשען,
וכל גופו אומר - סטלן...

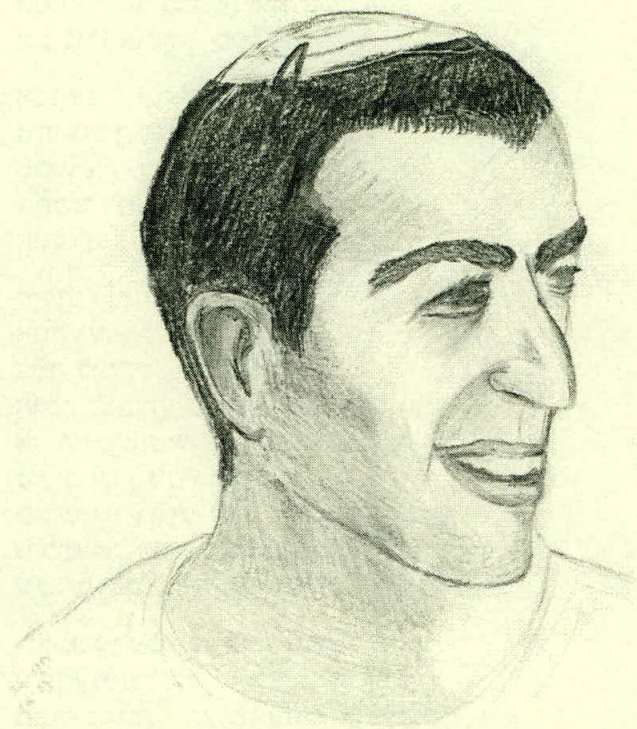
ופתאום - מה יש? מה קרה?
גופו נדרך, התעורר בקפיצה,
מבטו את החדר סוקר בקפידה,
מחפש דמות חבר, נפש יקרה.
אין זאת כי אם שמע את המילה...

מילה?
אחת ויחידה?
במה כוחה?
אגלה לכם, הן מיליון מילים יש כמותה.
אך משמעות יש להן רק לעוד חבר ולך.
מילים שהן ניצוץ של קשר,
מילים שבין שתי נשמות מהוות הן גשר
מילים שלא ינספור שעות הן סיכום ותקציר
של התלבטויות נפשיות ודיונים למכביר...

וכשמבטו על מבט חברו ננעל
(ההוא מהצד השני של המילה הנ"ל)
נדמה כי עוצר העולם והזמן בו - בוטל...
ובאותו רגע מדויק ובתיאום מושלם
עפות להן שתי הנשמות, מתנתקות ממושכן
להדליק בעדינות על-פני חברתן - חייד קטן...

פעמים ובשבריר שנייה מקופלות להן שעות רבות...
שעות של פתיחות, מגע, וקשר סבוך
בשבריר שנייה של מפגש בין נשמות
וחייד...

אברהם הווינ

חגי נינין

זיכרון נשלף

(אני לא כל-כך זורם על כתיבת שירים/קטעים.
אבל הייתי חייב הפעם)

הבטתי בתמונתך, שוב.
וציירתי, שוב.

וחשבתי
עברו כבר חודשיים? יותר? מי סופר.
והעצבות שוב מתעוררת,
ואתה עדיין חסר.
ואין שום דבר שיחזיר - כי אינך;
ומרחוק אתבונן, ואכן -

זה אותו החיוך
לא הצליחו למחוק,
אבל נו, באמת,
כל-כך מרחוק?!
ריבונו של עולם
אי מנחם
אי צדיק
אי עניו
ומה יעשו בגבעה בלעדיו?

פשר לא חיפשתי
ואולי כבר אין תקווה כי אמצא
וכשהולכים עוד לשמה
רעועה ניצבת מחיצה

אך כשאתה כל-כך קרוב אל האבא
ללא שמץ אימה
בעזרת סימנים
אתחזק במסע ואדע -
שם יש חיוך שלם.
וגם כאן יכול להיות.

חגי ניגן

על החיוד

רגילים אנו לחשוב על החיוד כתנועה של קצות השפתיים כלפי מעלה ולצדדים, תנועה שיוצרת מין צורה מעגלית-שטוחה של הפה, כמתאר קערות הקישוט שנהוג להניח על שולחנות הסלון. כך היתה אמנם ההנחה הרווחת במחקר בדורות האחרונים, מאז תחילתו בתקופת ההשכלה. אך האמת היא שלא פחות מכך ניתן להגדיר את החיוד כתנוצצות של ברק באישוני העיניים המתרחבות, מין ניצוץ זוהר שבינו ובין התנועות הפלסטיות של איבר הדיבור אין בעצם כמעט מאום. יכול הנהג לחייד אל הנוסע במושב האחורי במכונית גם דרך המראה הקדמית במבט העיניים בלבד, וניתן לפגוש חיוכו של אדם גם דרך מסגרת משקפיו ותו לא. המחקר החדש מבשר לנו כיום כי החיוד הוא בעצם גם איננו ברק העין, אלא סוג של נהרה שזורחת מעור הפנים, כמין תאורה שלא ניתן ליצור באמצעות עוזרי צילום או פנסי הופעת רוק, מראה קרינה זהובה שלא ניתן לחסום על ידי עדשות משקפי שמש או חלונות מכונית כהים. מסתבר שהאורה הזוהרת הזו מורגשת מבפנים על ידי המחייך לפחות במידה שבה היא נראית בעיני הצופה מן החוץ, ומן התשובות שאנו מקבלים מנשאלים אקראיים עולה בדרך כלל תיאור של מין תחושת עקצוץ קלה בעור הפנים ורפרוף רוח קרירה ונעימה על הלחיים בהם חש המחייך לפתע ללא הסבר הגיוני הנראה לעין. כאן ראויה לציון תגלית חשובה, שעולה מן העבודות האחרונות שנעשו בתחום, והיא שכל התופעות שתוארו כאן עד כה אינן אלא הבעה חיצונית של תרחיש שבעיקרו הוא תת-עורי, כאשר גורם מסוים (שאת שמו לא הצלחתי למצוא בספרים הקלאסיים, ובספרות העיון החדשה עוד לא ניתן לו שם מקצועי) מנסה למצוא לו דרך מתוך הגוף החוצה, וחותר להשתחרר ממסכת הרקמות שמונעת ממנו את המפגש עם המתרחש בעולם שמעבר לוילונות העור. עלום-השם הזה, שמשתוקק להתמזג עם החלל החיצון, מטפס מאזור החזה במעלה הגרון וממלא בנוכחותו את חלל הפה

והפנים, עד שאלה האחרונים מרגישים צורך עז להתרחב כדי להכיל את הישות הבלתי-מזוהה שמבקשת להתלבש בהם באין היא מסוגלת למצוא לה ביטוי מבעד למחלצות בשר-ודם. כך מוסברות באופן פשוט, וכמעט מדעי (נשארו רק עוד כמה בדיקות מעבדה אחרונות), התופעות החיצוניות של התעגלות הפה, ברק העיניים ותחושת העקצוץ בעור הפנים (שאמנם - כמו שנוצר כבר למעלה - כמעט ולא נראית כלפי חוץ, אך מורגשת היטב למחייך התמים). וכאן אנסה, אם יורשה לי, לנסח הצעה, השערה חסרת ביסוס בשדה המחקר לעת עתה, אך נראית לי באופן אישי מסתברת (שמעתיה באלו המלים בחוג-בית שאליו נשאו אותי רגלי לא מזמן), שאף על פי שהגוף הוא גשמי ואינו מערך הנשמה שהוא חלק אלוהי ממעל, עם כל זה הוא מתלבשת בו ומחיה אותו, עד שהוא חי ממנה ממש, ובו ועל ידו משפעת השפעות גשמיות כו', שכל זה לא היה נספע מהנשמה אם היתה בלי גוף, כי אם על ידי התלבשותה בגוף, ועם כל זה הנשמה משפעת, לא הגוף מכל עכמו. אכן לפנינו הסבר לא-רגיל לתופעה שגרתית ונדושה, אך אם נכוחים וצודקים בדברינו, הרי שיש לעורר על כך את קהיליית המחקר הבין-לאומית ולהודיע בפניה שחידוש של ממש יש כאן ובשורה שאין לזלזל בה בפנינו, שלא הפנים הן המחייכות אלא הינשמה המתלבשת בהן (ששמה הזמני ראוי לה בשל תכונותיה האווריריות), ולא הדם שמגיע מחלל הלב הוא אשר מרחיב את כליו וצינורותיו, כי אם שאר הרוח הנושב בצדו, והרי לנו מבט חדש על פני האדם ומהפכה רבת משמעות בתחום מדעי החברה והרוח. ומי יודע, אולי גילויים חדשים אלו בתחום לבושי הנפש ומסכות הפנים יובילו לפריצת דרך גם בחקר הבכי והדמעה בעתיד הקרוב, או לפחות בזה הרחוק.

יאיר גרדין

החיוך

לא רק עיקום קטן - על כל הפנים נסוד.
הקיעור של הפה מורה על קבלה
הלב נפתח ומוכן להתחלה.
העיניים בורקות, כולי באור זורח
מוכן אני לקבל כל אורח.
אצלי לא יהיה החיוך מסכה
כי אז לא ישפיע החוצה ברכה.
הפנים יפות ומלאות בחן
והפה מאליו נפתח, שיר לרנן.
חי הלב בקרבי ומפעם
והפה מבחוץ כקשת מתעקם.
הכל מסביב כבר יותר נעים
כי מישוהו יורה כאן חיצים של חיים.

נייה נגיל

חייד אלי.
החייד שלך שווה יותר מאלף מילים.
חייד אחי, חייד.
זה לא שייך רק לילדים קטנים.
חייד למראה אנשים שאתה אוהב,
לריח מאפיות נודף,
לגשם שעל ראשך מטפטף.

חייד, זה לא מובן מאליו.

לא מבוקש כאן חייד נוצץ בוהק שיניים.
ולא חייד פלאסטי, כבוי, שמרעז על המסד.
חייד קטן, פשוט, שבוקע מבפנים.
כזה שיחזיר לי את הצבע לפנים.

חייד, זה לא מובן מאליו.

וגם אם תלך בגיא עלמוות, חייד. בבקשה.
וגם אם יהיה קשה ולא תדע איד.
עכשיו שנפער החוסר בלב.
אביד שבשמיים עליך סוכך.
חייד.

אורז דושן

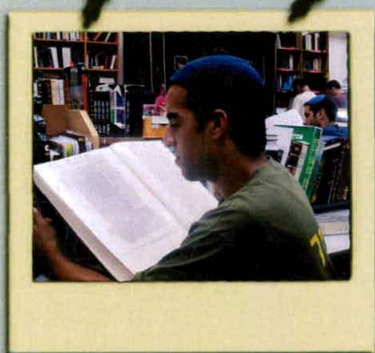
החיוך של דביר

אז יצאת לטיול אחרון
אל האינסוף ומעבר לו
ואני ללוותך יצאתי
בדרכך האחרונה
אך
אתה כבר עזבת
ודמעותי נושקות את שנשאר
ממד
חומר בלא
צורה

הספינה שטה ואני
נשאר דומע
טובע
בים התהיות
כמעט נסחף בין הגלים אך
הנה הצורה
מגדלור על היבשה
מאיר את העתיד
באור העבר
שלך
חיוכך

דן סוויסה

יהי זכרו ברוך

החיוך של דביר

לזכרו של דביר עמואלוף

למד בישיבת "אהבת ישראל" בנתיבות

שירת בפלחה"ן גולני

נפל בקרב בעזה

ח' סבת תשס"ט

חיוק קטן.

קבוצ.

חיוק שכמעט איך כוח שבצופים לא יכול לאחוק.

לפצמים הייתי משתגע.

דביר מספר לי איך פוצצו אותם במכות בקרה-מנצ, ומחייק.

דביר מספר לי איך הם עשו תרמילי וצלו על ג'בלאות במסע שוטף, שלא תעזור שם חליפת-סערה וכף הנחלים של המים נכנסים לו לתוך התחתונים, ומחייק.

הוא מספר איך השאירו אותו בקורס מכי"מ בתור מפקד ("מודרק") תפקיד שאף אחד לא אוהב, ומחייק.

עם לאחר שהשאירו אותו בקורס כמפקד מחזור נוסף (לאחר שכבר הבטיחו לו שיחזור ליחידה שלו ולחבריהם שלו ולא עשו כן), אמנם אז לקח קצת זמן, אבל שם - הוא מחייק.

אפילו כשבאתי לבית-חולים לבקר את אבא שלו שסס מסרטן, אפילו אז - הוא תמיד חייק, והיה אסיר תודה על כמה מכתבים מפערים ששלחנו לו מהישיבה.

אפילו כשבאנו לנחם בשבעה. תמיד מחייק.

חיוק קטן, קבוצ, בדיוק כמו דביר עצמו: צויר לכולם באופן שתמיד נראה לו כאובן מאליו, תמיד עושה את כל המוטל עליו על הצד הטוב ביותר - אבל בשקט. בצנעה. בלי שום רעש ומחזנות מיותרת. עם אותו חיוק קטן וקבוצ. קבוצ ויציב,

כמו דביר עצמו.

אינני מכיר עוד אנשים כמותו.

ידיד מי שידיד - שתמיד אומרים זאת, על כל חייף שנופל. אז שידיד. במקרה של דביר זה פשוט נכון.

כח רצון כמו שלו, אמונה כמו שלו, הכרת טוב כמו שלו, רצינות ונחישות כשלו בכל החשוב לו, עצרה ומאילנות חסד כשלו ומחכה כשלו, פשוט לא מצאתי באף אדם אחר.

דביר נולד בשנת תשמ"ו,

לנתנאל ז"ל ודליה תבא"א, כיףד השני במשפחתו. הוא לא מצא בבית-הספר היסודי הבטחת זאב, ולאחר מכן לא מצא הישיבה התיכונית "אור-תורה" ברמות, כאשר בד בבד היה פועל בולט ומדריך בתנועת הנוער "בני-עקיבא" בסניף לבנת-זאב, אליו תמיד נשאר קשור.

לאחר הישיבה התיכונית הדריס לישיבת ההסדר "אהבת ישראל" בנתיבות, אותה בחר עקב השימוש שמצא בה בין הלימוד לחיי המעשה. בנתיבות לא מצא דביר כשנתיים. במהלך השנה השנייה נפטר אביו, נתנאל, ממחלת סרטן בה נאבק כשלוש שנים, ודביר היה לעמוד התומך בביתו. למרות שדביר יכול היה ללכת ליחידה צורפית הוא בחר במסלול קרבי, דבר עליו חלם עוד מילדותו (מספרים שכמעט בכל פורים התחפש לחייל...).
הוא לא הסתפק ביחידה קרבית רגילה והלך לליבוש סיירות, שם התקבל לסיירת "חה"ן" גולני היוקרתית, ובה הצטיין לטובה ונשלח לקורס מכי"מ סיירות. לאחר ששם הצטיין לטובה נשאר להיות מפקד בקורס ("מודרק") למשך שמונה חודשים, למורת רוחו. כאובן שיחד עם תסכולו, עם שם תפקיד לאומת.

לאחר שכבר הכריחו את דביר בפיקוד החטיבה לצאת לקורס קצינים, הוא התעקש לחזור ליחידה שלו על מנת להתעסק בפעילות מבצעיות. לבסוף ניצח במאבקו, ומונה לסמל-צוות (ואף תפקיד פעמים רבות כמפקד צוות) ביחידתו, אליה כה שמח לשב.

ואז, לאחר אימון באלון המקפא (שם בו לא שמעתי ממנו אף תלונה), ירד דביר לעזה לצורך הפעילות המבצעיות הראשונה שלו. הפעילות בה נהרג.

מאז חלף עצום ומוחשי נפער בליבי.

כאילו חלק מנשמת נקרע.

אבל יחד עם זאת, חיוק קטן נשאר צרוב צחוק בלב.

חיוק שמאחוריו אדם בלל כל רגע.

חיוק שמאחוריו אינסוף מעשים טובים.

חיוק שמאחוריו מלא כל-טוב של אמונה ומחכה.

חיוק שהוא צופא ומלאו.

החיוק של דביר.

הספד אישי לדביר / חגי אברהם נוימן

החיך שהיה נסוך על פניו
ממלא בתקווה אותנו עכשיו
בשבילנו דביר תמיד יהיה מגדלור
מפזר עיגולים של שמחה ושל אור
הוא נלחם בגבורה עם אמונה באל
להחזיר את הכבוד לעם ישראל

[מתוך השיר לדביר / כלנית תורא'מן]